Mervi Paajanen ja Taina Ahosola

Raportti sähkökoekalastuksista Viinijärven kalatalousalueella 2026

Sukkulanjoki, Myllypuro ja Taipaleenjoen Siikakoski



Sukkulanjoki, Kajonkoski, kuva: Mervi Paajanen

Pohjois-Karjalan kalatalouskeskus ry
2026

1. JOHDANTO

Sukkulanjoella toteutettiin kalataloudellinen kunnostushanke vuosina 2021–2022. Viinijärven kalatalousalue istutti vuosina 2025 ja 2026 kunnostetuille koskialueille vastakuoriutuneita taimenen poikasia kolmeen kunnostettuun kohteeseen. Kohteet olivat Kajonkoski, Multavääränkoski ja ns. Alamyllyn koski, lähellä Sukkulanjoen suistoa. Istutuksiin käytettiin osarahoituksena Teyrisuon turvetuotantoalueen kalatalousmaksuja.
Vuoden 2026 sähkökoekalastuksien tarkoitus oli selvittää ovatko istutetut taimenen poikaset selvinneet hengissä, joten kalastukset toteutettiin samoissa kohteissa, joihin istutukset oli tehty.
Sukkulanjoen sähkökalastukset toteutettiin Teyrisuon turvetuotantoalueen kalatalousmaksuilla.

Matkalammesta (Myllylampi)Viinijärveen laskevan Myllypuron alajuoksulla on tehty vuonna 2024 pienimuotoista kalataloudellista kunnostusta. Alajuoksun kunnostetulle alueelle ja yläjuoksulla olevalle Myllykoskelle istutettiin vuosina 2025 ja 2026 vastakuoriutuneita taimenen poikasia. Kuten Sukkulanjoellakin, myös Myllypuron sähkökoekalastukset tehtiin kohteissa, joihin istutukset oli tehty.

Taimenen poikasia istutettiin vuosina 2025 ja 2026 myös Taipaleenjoen Siikakoskeen, joten sielläkin suoritettiin sähkökoekalastus. Myllypuron ja Siikakosken koekalastukset toteutettiin kalatalousalueen varoilla. Pohjois-Karjalan kalatalouskeskus toteutti sähkökoekalastukset Viinijärven kalatalousalueen toimeksiantona.

2. AINEISTO JA MENETELMÄT

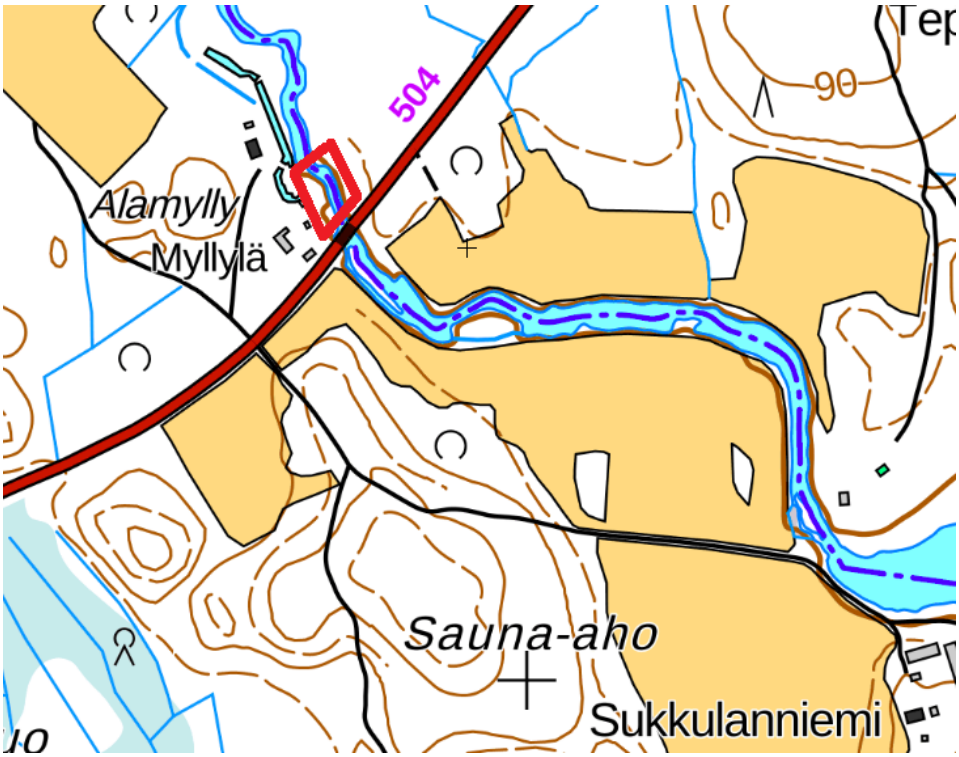
Sähkökoekalastukset tehtiin Sukkulanjoella 2.9.2026. Myllypurolla ja Siikakoskella kalastettiin 3.9.2026. Sähkökoekalastuksissa käytettiin Pohjois-Karjalan kalatalouskeskus ry:n akkutoimista Hans Grassler- sähkökalastuslaitetta (malli IG200/2 v). Koekalastukset suoritettiin yhden poistopyynnin menetelmällä.
Saaliiksi saadut kalat nukutettiin neilikkaöljyllä ja taimenilta mitattiin yksilöllinen pituus sekä paino. Muista saaduista kaloista mitattiin vain yhteispaino lajeittain.

3. TULOKSET

3.1. Sukkulanjoki

3.1.1 Alamyllyn koski

Koskialue sijaitsee noin 600 metrin päässä Sukkulanjoen suistosta. Kalastettu ala oli noin 60 metrin pituinen ja sen leveys oli noin 6 metriä (360 $m^{2)}$ (kartta 1.) (kuvat 1. ja 2.). Uoman leveys oli noin 8–12 metriä. Uoman syvyysluokka vaihteli alle 20 cm:stä reiluun 40 cm:iin. Pohja-aines oli pääasiassa isoa kiveä ja pientä kiveä. Vähäisessä määrin oli myös soraa ja pieniä lohkareita. Kivet olivat pääasiassa vesisammaleiden peitossa.
Uoma oli osittain sekametsän ja pensaiden, sekä osittain heinikon ympäröimä. Veden lämpötila oli 15 °C ja säätila oli puolipilvinen.
Saaliiksi saatiin 1-kesäisiä taimenen poikasia 6 kpl. Näiden lisäksi saatiin näköhavaintoja useista taimenista, joita ei saatu haaviin. Lisäksi saaliiksi saatiin kivisimppuja ja kivennuoliaisia (taulukko 1.)



Kartta 1. Sukkulanjoen Alamyllyn kosken koekalastusalan sijainti Outokumpu-Polvijärvi maantien yläpuolella. Koekalastusala merkitty punaisella.



Kuva 1. Alamyllyn koski alavirtaan päin. Taustalla näkyy Polvijärvi-Outokumpu maantien silta.



Kuva 2. Alamyllyn koski. Etualalla matalaa kivikkoista aluetta, josta saatiin taimenen poikasia.

Taulukko 1. Sukkulanjoen Alamyllyn kosken koekalastussaalis 2026

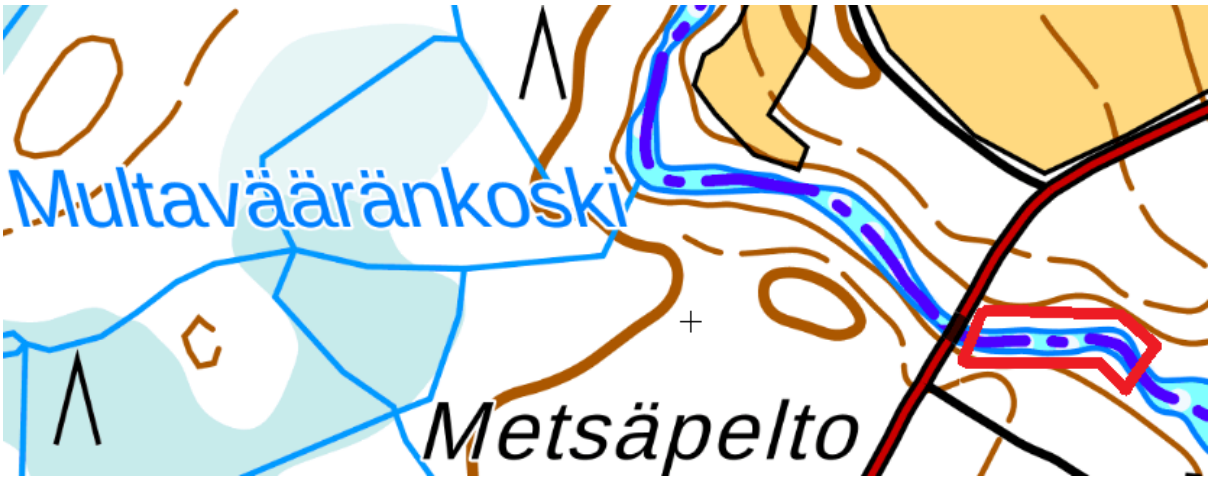
kalalaji	kpl	paino yht. g	pituus mm yksilö	paino g yksilö
taimen			75	3
taimen			81	5
taimen			78	4
taimen			75	4
taimen			78	4
taimen			81	5
kivisimppu	17	30		
kivennuoliainen	2	56		

3.1.2 Multavääränkoski

Kalastettu koeala sijaitsi Mutkanvaarantien sillan alapuolella Mutkanvaarassa (kartta 2). Kalastettu ala oli pituudeltaan noin 80 metriä ja leveydeltään noin 10 metriä (800 m^2). Koealaan kuului myös pienen saaren erottama matalampi sivu-uoma, jota ei ole piirretty karttoihin, mutta se näkyy kuvassa 3. Pääuoman kokonaisleveys vaihteli 8–20 metrin välillä ja syvyysluokka alle 20 cm:stä 40 cm:iin.

Koski on kunnostettu ja pohjamateriaali on suurimmaksi osaksi isoa kiveä. Vähemmässä määrin on myös pientä kiveä, suurempaa lohkaretta sekä sorapohjaa. Kiviaineksesta noin puolet oli vesisammalten peitossa. Uoma oli havupuuvaltaisen metsän ympäröimä (kuva 4.).
Veden lämpötila koekalastuksien aikaan oli 15 °C ja sää puolipilvinen.

Multaväärän koskelta ei saatu taimenia ollenkaan saaliiksi, mutta joitain näköhavaintoja saatiin 1-kesäisistä taimenista. Saaliiksi saatiin kivisimppuja sekä yksi hauki ja ahven (taulukko 2.).



Kartta 2. Multaväääränkosken sähkökoekalastusalue vuonna 2026. Koeala on merkitty punaisella.

Taulukko 2. Multaväärän kosken sähkökoekalastussaalis vuonna 2026

kalalaji	kpl	yht. paino
hauki	1	27
kivisimppu	19	23
ahven	1	83



Kuva 3. Multavääränkosken koealan alaosa ylävirtaan päin. Sivu-uoma oikealla. Taustalla Mutkanvaarantie silta.

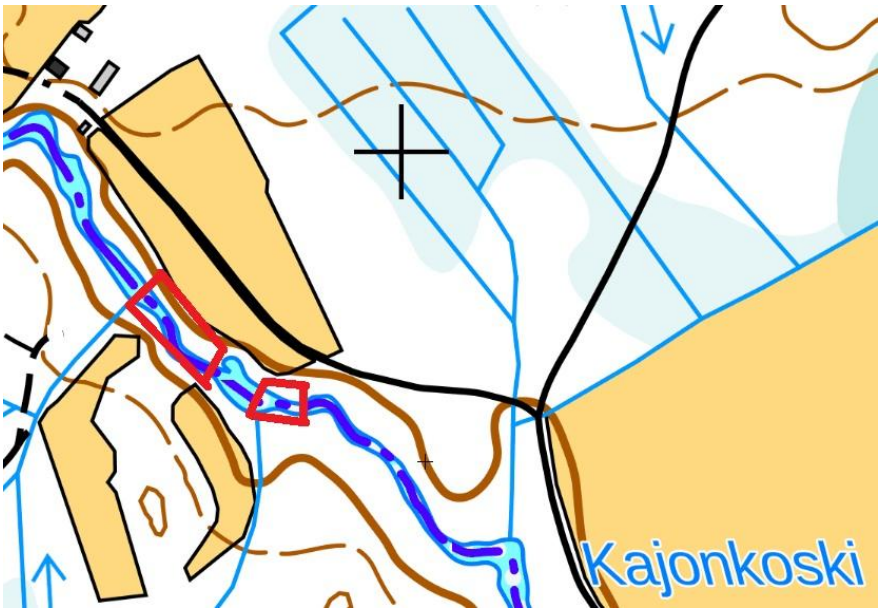


Kuva 4. Multavääränkoski Mutkanvaarantien sillalta alavirtaan päin kuvattuna.

3.1.3 Kajonkoski

Kajonkosken alempi koeala

Kajonkoski koeala sijaitsee Mutkanvaarassa noin 600 metriä Mutkanvaarantien sillan yläpuolella. Alempi koeala oli pituudeltaan noin 20 metriä ja leveydeltään 6 metriä (120 m^2) (kartta 3.). Jokiuoman leveys vaihteli 6–7 metrin välillä ja syvyysluokka oli pääasiassa 21–40 cm, mutta lisäksi oli myös selvästi alle 20 cm syvyisiä kivikkoja. Uoma on kunnostettu ja pohja-aines oli pääasiassa isoa kiveä. Noin neljäsosa pinta-alasta oli pientä kiveä ja soraa. Noin puolet kivikoista oli vesisammalten peitossa. Uomaa ympäröi sekametsä ja pensaikko (kuva 5.). Koekalastusten aikaan sää oli puolipilvinen ja vedenlämpö 15 °C.
Saaliiksi Kajonkosken alemmalta koealalta saatiin 11 kappaletta taimenia, joista suurin osa oletettavasti 2-kesäisiä istukkaita (kuva 6.) ja pienempi osa 1-kesäisiä istukkaita (taulukko 3.) Lisäksi saatiin runsaasti näköhavaintoja sekä 1- että 2-kesäisistä taimenista, joita ei saatu haaviin.



Kartta 3. Kajonkosken koealueet.

Taulukko 3. Kajonkosken alemman koealan sähkökoekalastussaalis

kalalaji	pituus mm	paino g
taimen	163	42
taimen	152	34
taimen	160	42
taimen	172	53
taimen	129	20
taimen	133	23
taimen	78	5
taimen	81	6
taimen	72	3
taimen	68	3
taimen	75	4



Kuva 5. Kajonkosken alempi koeala alavirtaan päin



Kuva 6. Kajonkosken alemmalta koealalta saatu taimen

3.1.4 Kajonkosken ylempi koeala

Kalastettu koeala oli pituudeltaan noin 60 metriä ja leveydeltään keskimäärin 12 metriä (720 m^2). Alue sijaitsi muutaman kymmenen metrin päässä alemmasta koealasta ja koealojen välissä on suvanto (kartta 3).
Uoma on kunnostettu ja sen leveys vaihteli 10–20 metrin välillä. Uoman syvyys vaihteli alle 20 cm:n syvyisestä 40 cm:n syvyiseen. Pohja oli pääasiassa isoa kiveä, vähemmässä määrin pientä kiveä ja soraa. Koskessa oli myös eri kokoisia lohkareita. Noin puolet kiviaineksesta oli vesisammalten peitossa. Koskialue oli lehtipuuvaltaisen sekametsän ja pensaiden ympäröimä (kuvat 7. ja 8). Veden lämpötila oli koekalastusten aikaan 15 °C ja säätila puolipilvinen.

Saaliiksi Kajonkosken ylemmältä koealalta saatiin pääasiassa 1-kesäisiä taimenia (kuva 9.). Saaliiksi saatujen lisäksi tehtiin lukuisia näköhavaintoja taimenista, joita ei saatu haaviin. Taimenten lisäksi saatiin kivennuoliaisia, kivisimppuja ja yksi ahven (taulukko 4.)



Kuva 7. Kajonkosken ylemmän koealan alaosa ylävirtaan päin



Kuva 8. Kajonkosken ylemmän koealan yläosa ylävirtaan päin



Kuva 9. Kajonkosken ylemmältä koealalta saatu 1-kesäinen taimenen poikanen

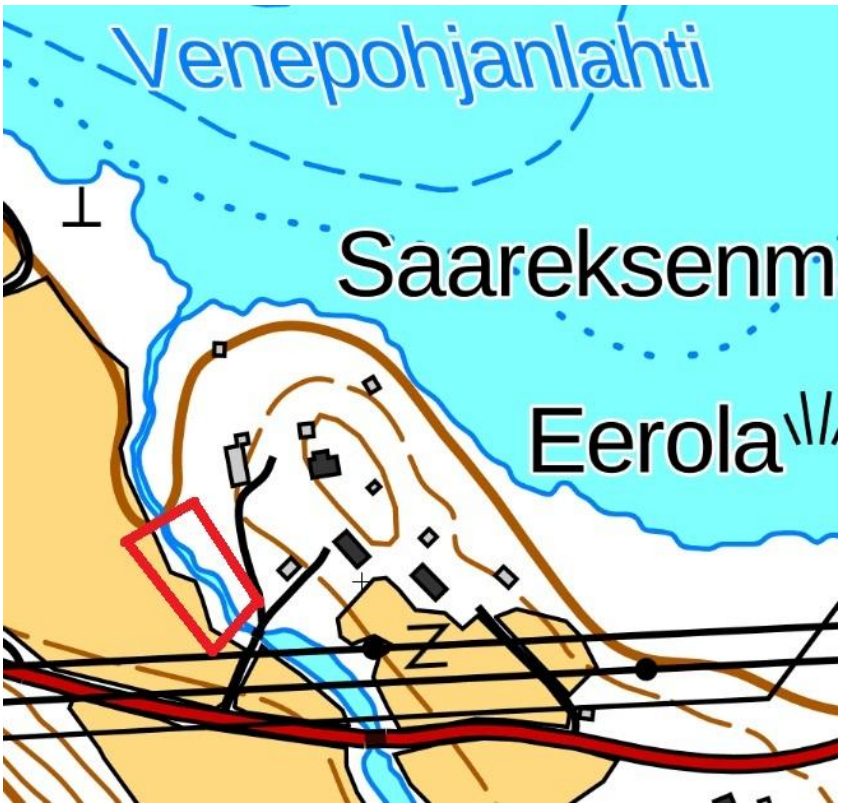
Taulukko 4. Kajonkosken ylemmän koealan sähkökoekalastussaalis

kalalaji	kpl	paino yht. g	pituus mm yksilö	paino g yksilö
taimen			170	47
taimen			169	46
taimen			77	4
taimen			81	6
taimen			88	6
taimen			74	3
taimen			82	6
taimen			67	2
taimen			73	3
taimen			76	4
taimen			65	2
taimen			79	4
taimen			73	3
taimen			70	2
taimen			66	3
taimen			73	2
taimen			69	2
taimen			70	3
kivennuoliainen	3	30		
kivisimppu	4	12		
ahven	1	7		

3.2 Myllypuro

3.2.1 Alajuoksun koeala

Myllypuron alempi koeala sijaitsee puron alajuoksulla Vaivion Venepohjassa, Vaivion tien alapuolella Saareksenmaan tilan kohdalla. Koealan alareunasta on Viinijärven Venepohjanlahteen matkaa vain noin 130 metriä (kartta 4). Kalastettu koeala oli pituudeltaan noin 100 metriä ja leveydeltään kaksi (2) metriä (200 m^2). Uoman leveys vaihteli 1–2 metrin välillä. Uoman syvyys oli suurimmaksi osaksi alle 20 cm mutta puron vesi oli koekalastuksen aikaan poikkeuksellisen alhaalla. Koealan pohja koostui pääasiassa sorasta, hiekasta ja kivistä. Noin kolmannes pohjan kiviaineksesta oli vesisammalien peitossa. Myös putkilokasveja esiintyi. Uomaa on kunnostettu käsityönä tekemällä kivistä ja sorasta kutupaikkoja, mutta hyvin alhaisen vedenkorkeuden takia osa kivikoista oli kuivilla (kuva 10.)
Puron uoma oli heinikon ja pensaiden ympäröimä ja pitkät heinäkasvit roikkuivat uoman reunojen yllä. Jonkin verran esiintyi myös lehtipuustoa (kuvat 11. ja 12.).
Koekalastuksien aikaan veden lämpötila oli 12°C ja säätila aurinkoinen. Alhainen veden lämpö viittaa siihen, että puro saa vetensä osittain lähteistä. Puron vesi on äärimmäisen kirkasta. Saaliiksi saatiin 1-kesäisiä taimenia (13 kpl), kivennuoliaisia ja ahvenia (taulukko 5.).



Kartta 4. Myllypuron alempi koeala



Kuva 10. Koealan yläosassa uoma jakaantuu kahteen osaan. Vasemmanpuoleisen uoman kivikot ovat jääneet kuiville.



Kuva 11. Myllypuron alemman koealan alaosaa.



Kuva 12. Myllypuron alajuoksun koealan yläosaa.

Taulukko 5. Myllypuron alajuoksun sähkökoekalastussaalis

kalalaji	kpl	paino yht. g	pituus mm yksilö	paino g yksilö
taimen			79	5
taimen			78	4
taimen			66	3
taimen			82	6
taimen			76	5
taimen			99	8
taimen			71	3
taimen			72	3
taimen			77	4
taimen			72	3
taimen			75	4
taimen			61	2
taimen			72	3
kivennuoliainen	2	22		
ahven	1	6		

3.2.2 Myllykoski

Myllypuron toinen koeala Myllykoski sijaitsee puron yläjuoksulla, alle sadan metrin päässä Myllylammesta (Matkalammen osa) (kartta 5). Kalastettu koeala oli pituudeltaan noin 50 metriä ja leveydeltään kaksi (2) metriä (100 m^2). Koealan keskellä on Myllypuron ylittävä silta. Uoman leveys oli noin kaksi (2) metriä ja syvyys pääosin selvästi alle 20 cm. Uoman pohja oli pääasiassa soraa, jossa oli muutamia kivisempiä kohtia. Vesisammalia oli hyvin niukasti. Uoma oli lähes täysin lehtipuiden ympäröimä (kuvat 13–16).
Tällä ylemmällä Myllypuron koealalla veden lämpö oli huomattavasti korkeampi (16,5 °C) kuin alemmalla koealalla, johtuen varmastikin Myllylammen läheisyydestä. Koekalastuksen aikaan sää oli pilvinen.

Saaliiksi Myllykoskelta saatiin 1-kesäisiä taimenia kuusi (6) kpl (taulukko 6, kuva 17.). Lisäksi lukuisista 1-kesäisistä taimenista saatiin näköhavaintoja.

Koealan alapuolella olisi ollut potentiaalista sähkökalastusaluetta, mutta uoman päälle on kaatunut niin paljon puunrunkoja, että siellä oli mahdotonta liikkua. Toki puut oksineen tarjoavat kaloille suojapaikkoja, joten voi lähes varmaksi olettaa, että siellä olisi ollut lisää taimenen poikasia.

Koealan alapuolella on vanhoja myllyn aikaisia rakenteita. Kahdessa kohdassa on suuria kiviä, jotka näyttäisivät muodostavan todennäköisen vaellusesteen ainakin matalan veden aikaan. Korkeamman veden aikaan kalat todennäköisesti pääsevät nykyisellääänkin liikkumaan ko. kohdista, mutta pienellä kunnostuksella kalojen kulkua voitaisiin huomattavasti helpottaa ja varmistaa se myös matalan veden aikaan.



Kartta 5. Myllykosken koeala. Oikeassa reunassa Näkyy Myllylampi.



Kuvat 13. ja 14. Myllykoski, sillan alapuolista uomaa.



Kuvat 15. ja 16. Myllykoski, sillan yläpuolista uomaa.



Kuva 17. Myllykoskesta pyydettyjä taimenen poikasia nukutettuna.

Taulukko 6. Myllykosken koekalastussaalis

kalalaji	pituus mm yksilö	paino g yksilö
taimen	87	6
taimen	91	7
taimen	72	4
taimen	93	7
taimen	72	4
taimen	95	7

3.3. Taipaleenjoki, Siikakoski

Siikakosken koekalastus tehtiin Kontkalantien sillan alapuolelta vanhan kivisillan alle ulottuvalla alueella. Koeala oli pituudeltaan noin 50 metriä ja leveydeltään 10 metriä (500 m^2) (kartta 6.). Uoman leveys vaihteli noin 11–24 metrin välillä. Syvyys oli pääosin noin 20–40 cm, paikoittellen oli vähän syvempääkin. Pohja oli pääasiassa pientä lohkaretta ja isoa kiveä, joita vesisammalet peittivät suurelta osin. Varsinkin uoman reuna-alueilla kasvoi myös putkilokasveja. Uoma oli pääasiassa heinikon ja ruohikon ympäröimä ja puustoa ei juurikaan ollut (kuva 18). Veden lämpö oli koekalastuksen aikana 16 °C ja säätila pilvinen.

Siikakoskelta saatiin saaliiksi taimenia, ahvenia, särkiä ja yksi kivennuoliainen, salakka sekä kivisimppu (taulukko 7). Lisäksi saatiin näköhavaintoja useista 1-kesäisistä kasvillisuuden sekaan pakenevista taimenista.



Kuva 18. Siikakosken koekalastusala.



Kuva 18. Siikakosken koeala. Taustalla näkyy vanha kivisilta, jonka alle koeala ulottui.

Taulukko 7. Siikakosken koekalastussaalis

kalalaji	kpl	paino yht. g	pituus mm yksilö	paino g yksilö
taimen			104	13
taimen			92	7
taimen			96	8
ahven	11	105		
särki	17	697		
salakka	1	25		
kivisimppu	1	1		
kivennuoliainen	1	40		

4. TULOSTEN TARKASTELU

Sähkökoekalastuksen tarkoituksena oli selvittää ovatko vuosina 2025 ja 2026 istutetut vastakuoriutuneet taimenet selvinneet hengissä.

Sukkulanjoella on tehty viimeisen noin parin kymmenen vuoden aikana useita kertoja sähkökoekalastuksia, mutta niissä ole saatu taimenia. Vuoden 2026 koekalastuksissa taimenia saatiin kolmelta eri koealalta. Kahdella koealalla saaliissa oli mukana myös isompia, oletettavasti 2-kesäisiä taimenia. Näin ollen voidaan sanoa, että istutukset ovat onnistuneet.
Istutuksia on tehty vain kolmeen paikkaan. Istutuksia voisi jatkossa tehdä myös esimerkiksi Multaväärän kosken alapuolisille Myllykoskelle ja Pyykkikoskelle, jotka on kunnostettu. Vuoden 2026 koekalastuksissa Kajonkosken koealoilta tuli paras saalis, joten sinne voisi olla jatkossakin järkevää istuttaa.

Myllypurolta saatiin molemmilta koealoilta 1-kesäisiä taimenia. Isommista taimenista ei saatu havaintoja, lukuun ottamatta yhtä epävarmaa näköhavaintoa. Voidaan siis todeta, että ainakin kevään 2026 istutus on onnistunut, mutta aiempien istutusten onnistumisesta ei saatu todisteita. Todennäköisesti aiemmin istutetut eli vanhemmat taimenet oleskelevat muualla.
Jatkoa ajatellen, kuten jo kohdassa 3.2.2 (tulokset) on todettu, Myllykosken kohdalla pienimuotoisesta kunnostuksesta vaellusyhteyden parantamiseksi olisi todennäköisesti hyötyä varsinkin matalan veden aikaan.

Siikakoskella on tehty sähkökoekalastuksia aiemminkin ja sieltä on myös saatu taimenia. Vuoden 2026 koekalastuksissa taimenia saatiin jälleen, mutta istutuksen vaikutuksesta ei pysty sanomaan mitään, koska taimenhavaintoja on ollut jo aiemmissakin sähkökoekalastuksissa.